

Székely Közélet

Politikai, közgazdasági és társadalmi ujság

Előfizetési árak:
Egész évre 180 L., fél évre 90 L., negyedévre 45 L.
Egyes szám ára 4 L.

Felelős szerkesztő:
TOMPA LÁSZLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Bulevardul Regele Ferdinand (Kossuth-utca) 14 szám.
Telefonszám: 34.
Megjelenik minden vasárnap.

Végre

a kormány e napokban a parlament elé terjesztette a tisztességtelen versenyről szóló törvényjavaslatot. E javaslat szigorú pénz- és börtönbüntetést szab ki mindazokra a kihágásokra, amelyek a tisztességtelen versenygyűjtő fogalma alá tartoznak s büntetni rendeli a kereskedőt, aki kapzsiságból olyan reklámokat bocsát közre vagy tesz ki kirakatába, melyeknek célja a közönség megtévesztése. A végeladásokat, szeczoncikkelt kiállítását csak a kereskedelmi és iparkamara hozzájárulásával engedélyezheti.

A javaslatnak lehetnek hibái, de mégis örömmel kell üdvözlőnk, ha pusztuló kisiparunkra gondolunk s ha elgondoljuk, hogy e pusztulásban legnagyobb része éppen a meg nem engedett versenynek van. Csak nemrég rendezett városunkban ilyen meg nem engedett kiállítás az egyik nagy cipőgyár itteni raktára, aminek törvénybe ütközött voltát a helybeli iparhatóság is ítéletével megállapította s ami cipésziparosainknak igen érzékeny kárt okozott. A közönségnek sem volt haszna belőle, mert az olcsó áru, természetesen, silányabb is és nem éri utólag a kézi ipar szolid készítményeit.

Sajnos, hogy a rohamos meggazdagodásért való versenynek meg nem engedett módszerei már a kézműipar körében is kezdenek lábrakapni s szomorúan gondolunk az üzleti becsületnek letűnt régi korára, amikor egy kisiparos meg se mert volna kockáztatni, hogy vevőközönségét idegen áruval, saját neve alatt szolgálja ki és selejtes gyári portékát hirdessen a maga szolid készítményeképpen.

Ideje, hogy tisztuljon a helyzet, hogy a tisztességes kereskedelem és ipar megmaradjon a maga méltó helyén.

Székelyföldi dézsmák.

Általános a panasz, hogy a pénzügyi hatóságok tulságos nagy örökösödési illetéket szabnak ki a hagyatékok után. Különösen a falusi kisgazdákat sújtja ez az adózási rendszer, amely nem kiméli a csekély értékű kisbirtokokat sem. Az öröklésre kerülő ingatlanok értékét minden elfogadható indok nélkül elképzeltetetlen és soha el nem érhető forgalmi árakra becsülik fel, úgy, hogy az ezek után kirótt illeték eléri a vagyon valóságos értékének 30—40 százalékát is. Ez az eljárás oda fog vezetni, hogy, ha egy ilyen tulbecsült birtok kétszer-háromszor átöröklődik: ez a két-három nemzedék az örökölt vagyon egész értékét befizeti illeték címén az államkasszába.

Ezt a törvénytelen harácsolást még azzal is súlyosbítják, hogy a falusi pénzügyi közegek nem várják meg, míg az erre hivatott bizottság (comisia specială) véglegesen kiszabja az illetéket, hanem a kiindulási alapul felvett jegyzőkönyv alapján nyakrafőre foglalnak és zálogolnak s legtöbbször arra kényszerítik a feleket, hogy a jogorvoslatról lemondva, idő előtt és észnélkül fizessenek. Ilyen és hasonló eljárásokkal a Maniu-kormány apránként kikészíti a székelységet s ha aztán vagyoniilag tönkrementünk, Solomon ur, a Székelyföld szakértője, behuzhatja a karikát az orrunkba.

A kórház közelében talált pénztárca van, pénzösszeggel és iratokkal, lapunk kiadóhivatalában. Tulajdonosa jelentkezzen.

Megszólalt végre Solomon is.

A magyarság parlamenti képviselőire mindenféle rágalmakat és gánccokat szórtak ellenségeink. Egyik igen olcsó fegyverük volt, hogy vezéreink nem tudnak románul. S ime alig van magyar szenátor vagy képviselő, aki a parlamentben már fel ne szólalt volna, ahol pedig csak románul lehet beszélni. Megküzdöttek a nyelvi nehézséggel is, hogy panaszainkat a nehezebb szó fegyverével is érvényre juttathassák és sérelmeink orvoslását sürgethessék.

Csak egyetlen székelyföldi képviselőnek, Solomon urnak, a született románnak nem volt még eddig egyetlen egy szava sem, melyet a parlamentben a magyarság érdekében felémelt volna. Ő nem ismert panaszt, ami felszólalásra és nem ismert sérelmet, ami orvoslásra várt volna. Elfelejtette, hogy a választások alatt ő is ismerte panaszainkat és sérelmeinket, mert ő és karikás csahosai nemzetiszínű plakátokon és nemzetiszínű beszédekben ígérték meg az adóleszálítást, a magyar nyelvet, az olcsó pénzt, a gazdasági fellendülést, az üldözések és verések megszüntetését, — elfelejtette és egyetlen egyszer sem szólalt fel a parlamentben, ahol pedig anyanyelvén beszélhetett volna.

Most végre, a képviselőház legutóbbi ülésén mégis felszólt. Nem

tartott önálló szónoklatot érdekünkben, hanem amikor egyik küzdő harcosunk, Laár Ferenc, a magyar református lelkész a sziguranca visszárléseit ostromozta, amikor védelmébe vette üldözött magyar testvéreinket, amikor rámutatott a sok szenvedésre, amit a sziguranca hazaárulási perei hoztak a meghurcolt magyarokra, amikor e felesleges és káros hivatal megszüntetését követelte: akkor Solomon ur nem sietett segítségére a székelység védőjének, hanem így kiáltott közbe: „viselkedjenek úgy a kisebbségek, hogy ne kelljen ellenük a sziguranca felhasználni”. Ezek voltak a szavai a karikás székelyek képviselőjének, aki a liberálisokkal szemben demokráciát követelt, aki fájó sebeinknek a gyulafehérvári irral való gyógyítását ígerte. Ez a »népképviselő« most, első parlamenti megszólalásával védelmébe vette a sziguranca.

Halljátok székely-magyar kisebbségi polgárok? Jegyezzétek jól meg, mit üzen nektek a képviselőház éjjeli üléséről a karikás népképviselő! Azt üzeni, hogy fogjátok be a szájatokat, viseljétek jól magatokat, fizessétek bátran az adókat, hordozzátok a közterheket, jogokról pedig ne beszéljétek — s akkor nem gyűl meg a bajotok a szigurancaival.

A róm. kath. főgimnázium évzáró ünnepe.

Az iskolai év története. — Jutalmak kiosztása.

A helybeli róm. kath. főgimnáziumban az évzáró ünnepet június 23-án, vasárnap délelőtt tartották meg. Tíz órakor a plebáni templomban Tedeum és ünnepélyes istentisztelet volt, amely után, 11 órakor, a közönség, szülők, tanárok és tanulók az intézet tornacsarnokába vonultak, amelyet zsufolásig megtöltöttek.

Az évzáró ünnep a román nemzeti himnusz elneklésével kezdődött, amelynek elhangzása után Fábian József VI. o. t. szavalt el igen sikerülten Sik Sándornak egy megható költeményét. Jodál Gábor VI. o. tanulóinak gyakorlott technikára valló precíz zongorajátéka után Szlávik Ferenc igazgató ismertette az iskolai év történetét gondosan összeállított jelentésében. Kiemelte, hogy ebben az átmeneti évben tanárnak és tanítványnak egyaránt sok nehézséggel kellett megküzdnie, egyrészt mivel a tanításterv későre készült el, másrészt és főleg azért, mert több osztályban sok tárgyból két évi anyagot is fel kellett dolgozni. Egyes tárgyakból hiányzottak a tankönyvek is. A hitvallásos nevelőoktatói munkát 12 rendes, 2 helyettes és 7 bejáró óraadó tanár végezte.

A testületben a múlt évhez képest jelentős változások történtek. Tamás Albert, az intézetnek 26 éven át tanára és 19 éven át igazgatója, a főtanhatóság legteljesebb elismerése mellett nyugalmába vonult, helyébe Szlávik Ferencet helyezték át Marosvásárhelyről. Tamás Albert 45 éves működése alatt kiváló tulajdonságaival megnyerte egy tanártársainak, mint tanítványainak szeretetét és nagybecsülését. Ugyancsak nyugdíjba vonult a jelen tanév elején Embery Árpád c. igazgató, r. tanár is, aki 42 éven át volt fáradhatatlan harcosa az oktatásügynek, s akit úgy a tanárok, mint a tanulók szintén nagyon szerettek. Mint óraadók azonban mindketten megmaradtak az

intézet kötelékében. Új tanárok voltak Józsa János és Stössel Friderika. Az eddigi óraadók közül még Kósa Jánost és Halmágyi Samut alkalmazta a főhatóság, akik nagy buzgósággal látták el tanszékeiket.

A beírt tanulók száma 224 volt. Kimaradt 22, kizárattott 2, osztályoztak 200 tanulót. Az igazgatói beszámoló jelentés szomorúan emlékezett meg a legfelsőbb osztály több növendékeiről, akik közül páran 6-os magaviselettel menekültek ide saját felekezeti intézeteikbe, akik közül „be” nem fogadó falai közül s itt a többi tanulóra is rossz hatással voltak. Nagyon kérte az igazgató a szülőket, hogy a jövőben legyenek segítségére a tanároknak, mert csak így tudnak becsületes, jellemes, dolgozni tudó magyar ifjúságot nevelni. A tanulmányi eredmény százalékokban kifejezve a következők: dicséretes 9:50%, fellép 62:50%, javít 15%, osztályt ismételt 13%.

Ezután igen megható mozzanata következett az évzáró ünnepélynek: Szlávik Ferenc és Frölich Ottó jubileuma, amiről lapunk más helyén emlékezünk meg.

A jubileumi megemlékezések után Szlávik igazgató a segélyezéseket ismertette s a jutalmakat osztotta ki. A tan- és fenntartói díjból a szegény tanulóknak elengedtek összesen 118 ezer 300 leu, tandíjsegélyben kiosztottak 23,394 leu, pénzjutalom és segély címén kiadtak 13,850 leu, a könyvjutalmaknak értéke 3600 leu, tornajutalom kiadtak 1,800 leu. A jutalmazások, segélyezések összege 160,944 leu, nem számítva ebbe bele a finevelletti intézeti segélyezéseket, amelyekről Frölich Ottó régens külön számolt be s amelyek összege több, mint 80,000 leu tesz ki.

A jutalmak kiosztása után az igazgató hálás köszönetet mondott az intézet minden jövedőjének, barátjá-

nak s végül pedig azokhoz az ifjakhoz fordult, akik tanulmányaik befejezése után kilépnek az életbe. Ne feledjétek el soha azt a sok oktatást — ugymond —, amit 7 éven át hallottatok; jusson eszetekbe mindig az a sok példa, melyek lelketek meg-nemesítését célozták. Ne feledjétek, hogy hitvallásos intézetben vallásos szellem lengett körül titeket s legyetek künn az életben is bátor hitvallókatonái egyházaitoknak. Legyetek mindig Istennel, mert csak úgy lesz ő is titeket. Hasznosítsátok a magatok és polgártársaitok javára itt nyert ismereteiteket, dolgozzatok szorgalmasan az életben, hogy kiválthassátok mindenki megbecsülését. Isten vezéreljen mindnyájatokat választott pályátokon!

Nemcsak az igazgató zárószavai, de az egész évzáró ünnep mélyeséges hatást gyakorolt a termet egészen megtöltő közönségre s az ünnepély hatása alatt nem volt senki, aki ne érezte volna, hogy a székelység ez ősi intézetének a fenntartása megérdemel minden áldozatot.

Magyar pártélet.

Tisztújító közgyűlés Biharban.

Az Országos Magyar Párt biharmegyei és nagyváradai tagozata az elmúlt vasárnap tartotta Nagyváradon tisztújító és újjászervező gyűlését. A gyűlésen résztvett gróf Bethlen György, országos pártelnök, Gyárfás Elemér, Sándor József szenátorok, Barabás Béla, báró Josika János, Szabó Béni, Hegedüs Nándor képviselők. Az elnök Bethlen György nagyszabású beszédben ismertette a magyarság helyzetét, felsorolva a sérelmeket s összetartásra buzdította a magyarságot. Érdekesen beszélt Barabás Béla, a magyarság ősz függetlenségéi bajnokja, ki a többek közt ezeket mondotta:

»Államvezetőink folyton a békéről prédikálnak a külföld előtt, de azt elfelejtik, hogy előbb itthon kellene békét teremteniök, itt, ahol egy ember sem akad, akinek ne lenne panasz. Ma a falvakban két ur van: a jegyző és a csendőr. Menjen el Maniu a falvakba és meg fog győződni, hogy a jegyző és a csendőr mindenütt veri a mellét s azt hirdeti, hogy ott ő az ur«.

Több felszólalás után, a tisztújítás rendén, Kotzó Jenő drt választották meg a tagozat elnökévé.

Repülőgépre

akarnak gyűjtést rendezni vármegyénkben, még pedig hadi repülőgépre. Talán nem sértjük meg az ország hadi érdekeit, ha annak a nézetünknek adunk kifejezést, hogy e leszegényedett és lesegényített vármegyének erre nem telik. Ma már egyáltalán alig telik a legszükségesebb kiadásokra is, de ha mégis maradna valami felesleg: mennyiféle jótékony és békés társadalmi cél vár első sorban való támogatásra és kielégítésre! És mi hadi célokra akarunk gyűjteni ma, mikor az egész világ leszerelésről tárgyal s amikor minden ország aláírta a Kellogg-paktumot, amely kizárja a háborút! Miért akarunk a levegőbe emelkedni, mikor már a földön is alig tudunk járni a ránk rakott adó- és mindenféle terhektől?

Szlávik Ferenc és Frölich Ottó jubileuma.

A helybeli főgimnázium tanári karának két kiváló tagja: Szlávik Ferenc és Frölich Ottó ezzel az iskolai évvel határköhöz érkezett. Szlávik Ferenc igazgató most zárta le tanárságának 30-ik esztendejét, Frölich Ottó finevelő intézeti igazgató pedig most töltötte be tanárságának 25-ik évét. Frölich Ottót pályájának e nevezetes évfordulóján Szlávik Ferenc igazgató üdvözölte az évzáró ünnepen a következő lelkes szavakkal:

Testületünknek egyik érdemes tagja 25 éve áll a tanügy szolgálatában. Frölich Ottó 23 éven át működött ebben az intézetben, melyben maga is kiképzését nyerte. Ezen idő alatt legjobb tehetségével igyekezett jellemes embereket nevelni a rábizott ifjabból, igyekezett példájával megmutatni azt az utat, melyen haladva egyedül érhetjük el boldogulásunkat az életben. S tette ezt önzetlenül, minden anyagi, vagy egyéb előnyök várára nélkül, egyedül abból a szent ideálmusból táplálkozva, amely erre a szép, de nehéz pályára vezette. Ez az ideálmus volt az ő vezető csillaga, ez tette képessé arra, hogy életének javát, legszebb 25 esztendejét áldozza a magyar ifjuság nevelésére. Mi, tanártársai, mindig megbecsültük benne a velünk együttérző embert, az ifjuságot atyai szeretettel irányító nevelőt, a munkás és a hivatásáért lelkesedő kartársat. Együtt dolgozván vele, igazán tudjuk értékelni azt a nevelő munkát, ameyet mint tanár s mint finevelőintézeti régens is lelkesedéssel és ügyszetettel végzett. Ennek tudatától áthatva munkatársaim s a magam névben meghajtom előtte az elismerés zászlóját s kívánom, adjon az Isten erőt, egészséget intézetünk jubiláns tanárának, Frölich Ottónak, hogy még sokáig működhessék a kath. és magyar nevelésügy fejlesztése érdekében intézetünkkel s még sok öröme legyen munkájának eredményében. Isten tartsa meg sokáig a mi számunkra és szerettei számára!

Az igazgató szavait meg-meg-ujuló lelkes éljenzés követte, melynek lecsillapulása után Pál István prelátnak, az intézet püspöki biztosa méitatta ugy a főhatóság, mint a maga nevében azt az értékes, megbecsülhetetlen munkát, amit Szlávik Ferenc és Frölich Ottó három és harmadfél évtizedes működésük alatt a tanítás és nevelésügy érdekében kifejtettek. Ismeri a jubilánsok egész működését — ugymond — kezdettől fogva s megállapíthatja, hogy az a munka, amit végeztek, értékes, férfias munka volt, amiből a tanügyre és a közre egyaránt csak áldás és haszon származott. De nemcsak mint a tanítás-ügynek értékes, odaadó munkásait üdvözli, hanem mint lelkipásztor üdvözli a maga nélkülözhetetlen munkatársait is, akik a tanítás és nevelés mellett az egyházközségi életben is nélkülözhetetlen és megbecsülhetetlen munkásságot fejtenek ki.

Az ifjuság halálját, szeretetét és ragaszkodását Szabaday Endre III. és Lengyel Ödön VI. osztályos tanuló fejezték ki üdvözli szavaikkal. A nyugalmazott tanárok nevében Jánosy Péter beszélt, aki Frölich Ottót, egykori tanítványát, mint a szeretetnek igazi apostolát köszöntötte.

Az üdvözlések elhangzása után Frölich Ottó emlékedett szólásra. Milyen megalázódik az isteni Gondviselés előtt pályájának ezen nevezetes évfordulóján s különösen azért mond halál az Istennek, hogy egy olyan szent munkaterületet adott, ahol leginkább lehet az ifju lelkeket formálni. Szerette és ezután is szeretni fogja az ifjuságot, mert az ifjuságban van a faj, a jövő élete. Két vezető elve lesz ezután is nevelő munkájában: a hit világozása és a faj izzó szeretete. Köszönetet mond az intézet legfőbb igazgatójának, Majláth püspöknek, köszönetet mond Pál István prelátnak, az igazgatóknak, a tanári testületnek, az ifjuságnak és minden jóakarójának. Szlávik Ferenc igazgató szintén

köszöni Pál István prelátnak, püspöki biztosi üdvözli szavait és hálásan emlékezik meg arról, hogy a püspöki biztosi ur mennyire szíven viseli az intézet sorsát és hogy a nehéz helyzetekben mint siet annak támogatására, segítségére. Igéri, hogy ezután is vele egyetértőleg kíván munkálkodni a 300 éves ősi gimnázium javára.

Az igazgató köszönő szavaival az évzáró ünnepnek e, megható mozzanatokban gazdag része véget is ért s délután házi összejövetel keretében folytatták a jubilánsok ünneplését, amely alkalommal Biró Lajos és Pál István méltatták ujjal az ünneplést férfiak érdemeit. Azt hisszük, hogy közönségünk is örvendő lélekkel vesz tudomást erről a jubileumi ünnepségről és velünk együtt melegen köszönti a jubiláns férfiakat, ugy is, mint a köz- és társadalmi életnek nagy tevékenységű, hasznos munkásait. Eljenek soká!

Színház.

Keressünk-e komoly kritizáló szavakat a Fehér-féle színtársulat által már eddig előadott, s még ezutánra programmba vett darabok megítélésére? Volna-e ennek éppen e helyen és éppen most kilátásos célja, mikor ez esetben a megítélés szavainak legnagyobb része az egész föld színház-bajáró átlagközönségét kellene, talán 95 százalékban, hogy megillesse. Azt a közönséget, amelynek kedve és kegye kerestében termelte ki a mai színpadi termelés a hasonló termékeket, s amely közönség sivár részvételelenséggel, falelküséggel hagyja üresen tátongani a színház nézőterét, akkor, ha a szellem, a lélek a maga mélységesebb mondanivalóit próbálná világgá hirdetni a színpad deszkáiról. »Slágerek«, dekoratív külsőségek, gör-lök, eleven rithmusu könnyű zene, tánc- és egyéb attrakciók — ez, ami kell e kor színházi közönségének és a színház azt mondja rá: legyen neked a te hited szerint!

Nos, e követelményeknek Fehérék mindenben igyekeznek derekasan megfelelni. A szerdán és csütörtökön már bemutatott Régi nyár, Párisi divát, a ma bemutatandó Chicagói hercegnő, s általában a többiek is divatos jól bevált »sláger«-ek, van a társulatnak eleven temperamentumu, bájos és pazarul ruházkodó szubrettje: Nagy Anci, van Fekete Rózsija, bravuros táncu Szabó Gittája, Rudas Bandija — kikként különb e tekintetben egész Erdélyben aligha akad —, mindig hódítóan elegáns, rokonszenves Fratta Gézája; Csókája, kinek minden alakítása elsőrendű karakterfigura, jó énekes hanggal is vonzó, fiatalabb bonvivántja: Székely Bálint, nyolc eleven görlje, elismert nevű, kitűnő író-főrendezője: Szabados Árpád, pompás hegedűs karmestere: Schreiber, ugyancsak elsőrendű zongoristája: Héjjas Ilonka. Van meglepő könnyen szétnyíló uj függöny, sötétszínű függöny, csinos dekorációk, ami mind jó sokba is kerülhetett. És mai közönség, »szívem, mi kell egyéb?«

S valóban mindjárt az első este nagyszámu közönsége jól is mulatott, sokat tapsolt, ujjazott, pillanatok alatt kedvenceivé fogadta, mondhatni, az összes szereplőket. Éppen ezért a csütörtöki lanyhább érdeklődés — a megjelenésben — indokolatlannak is látszott, pillanatnyi szeszélynek, amely, remélhetőleg, ma este már el is fog mulni!

A színházi iroda közleményei. Holnap szombaton, 29-én mutatja be a színtársulat a Szeretek c. nagyszerű francia operettet, melynek Budapesti szenzációs sikere volt és amelynek bemutatója eseménye lesz a színházi szezonnak. Gyönyörű muzsikája és a francia vígjátékok eszrit-jét tulszárnyaló szellemes szövegkönyve a legnagyobb sikert biztosítják ennek az operettnek, melynek főszerepeit Nagy Anci, Fekete Rózsija, Szabó Gitta, Földes Berta, Fratta, Székely, Rudas, Csóka, Szabados stb. játsszák. — Este 11 órai kezdettel rendezi a színház az első u. n. éjjeli előadást kizárólag felnőttek részére. Színpad kerül Tristan Bernard csipősen és pikánsan szellemes vígjátéka a Finom kis lakás, Nagy Anci, Fekete Rózsija, Szabó Gitta, Földes Berta, Fratta, Szabados, Csókával a főszerepekben.

Vasárnap d. u. 4¹/₂-kor mérsékelt hely-

árakkal a Régi nyár kerül színpadra teljesen a premier szereposztásában.

Este Erdélyi Mihálynak, a Hazudik a muzsikaszó szerzőjének legjobb szenzációs revü-operettjét — Tisztelem a régi szeretőmet — mutatja be a színház. Végelentül mulattató mese keretében a legfrappánsabb táncok, humor, gyönyörű zene és a II. felvonásban egy szenzációs kabaré-műsor fogják felejtethetlenné tenni ezt az előadást, melyben résztvesz az egész társulat.

Hétfőn van a premierje Ábrahám és Harmath slágeroperettjének, a Legutolsó Verebély-leánynak, amely operett Drégely Gábor szinte már világhírűvé vált vígjátéka, a Kisasszony férje után készült és legnagyobb eseménye volt a fővárosi színházaknak Rengeteg slágerszáma közül sokat már régen dudol a közönség is.

A színház nagyban készül az Eltörtött a hegedűm, Abris rózsája, Olympia, Gyurkovics fiuk stb. bemutatására.

Legközelebbi műsor: Szombat este 8¹/₂-kor: Szeretek. Szombat este 11-kor: Finom kis lakás. (Szigoruan csak felnőtteknek.) Vasárnap d. u. 4¹/₂-kor: A régi nyár. este 8¹/₂-kor: Tisztelem a régi szeretőmet. Hétfő: Az utolsó Verebély-leány.

Az igazgatóság kéri a bérletszelvények beváltását, mert a szezon legkésőbb jul. 10-én befejeződik.

HIREK.

Junius 28.

IRODALOMTÖRTÉNETI NAPTÁR.

Julius 4. Lévay József halála. Az Arany János kijelölté költői irányának egyik igen rokonszenves tagja az 1825-ben született és 1918 július 4-én elhunyt Lévay József volt. Előbb a tanári, majd a tisztviselői pályán működött, hosszú ideig Borsodmegye alispánja volt. A leghosszabb költői pályája a magyar irodalomban Lévay Józsefnek van. Első versei még a szabadságharc előtt, az 1840-es években jelentek meg és igen lendületes költeményeket írt 90 éves korában a világháború idejében is. Hosszu költői pályáján mindig a nemes eszményeknek volt a hirtetője. A hazaszeretnek, a szerelemnek, a családi érzéseknek, barátság-nak édeszavú énekes. Lirai költészetének gyöngyei a régi jó idők boldog képét rajzoló Szüretünk, a magára maradt hontalan férfi fájdalomt olyan meseri en kifejező Mikes és az Aratás című költeménye, amelyben megindítóan bucsuzik az élettől. Vannak kritikai tanulmányai és sikerült forlításai angol és francia költőktől. A pátriarcha-kort ért költőnek emlékét őrizzük kegyelettel!

Közelebb az Úrhos.

Csak most tudom, mi egy igaz vasárnap!
Térdem imára így még nem törött,
Mint itt, hol szírből, fenyvesel: fölött,
Az Ur épített templomot magának.

És milyen templomot! Nincs párja mások!
Az oltár benne szilákból feszül;
Körösa-rét bíborlik szőnyegül,
S örökmécsként a nap tűzgömbje lángol.

— Uram, ki lent a hajzás létróiban
Elvesztette feléd a szent nyomot:
Mutasd meg egyszer ezt a templomod.

Meglásd, szívének kéreg-burka roppan,
Lelkét igésszók zengetik vadul,
S előbe hullni ismét megtanul.

(Nagyköhavas, 1929 június 16.)

Farcádi Sándor.

Időjárás. A meteorológiai intézet időjárás-jele a mai délután 1 órakor le-adott rádiójelentés szerint: Inkább derült és főleg éjjel igen hűvös idő várható, későbbi felmelegedéssel.

Julius elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra. Az elmúlt fél év alatt előfizetőink tábora napról-napra gyarapodott s ez bizonyosságul szolgál nekünk arra nézve, hogy olvasóközönségünk helyesli azt a bátor és szókimondó irányzatot, melyet lapunk követ és buzdítást nyújt a jövőben arra, hogy a magyarság ügyének szolgálatától sem a rágalom, sem személyeskedő támadások és fenyegetések el ne térítsenek. Kérjük lapunk barátait, szerezzenek új előfizetőket, mert nekünk más anyagi forrás nem áll rendelkezésünkre, mint az előfizetők fil-lérei. A magyarság ügyének hoz adozatot, aki a vármegye egyedüli magyar lapjára, a Székely Közéletre előfizet. A július 1-én kezdődő fél évre 90 leu az előfizetési díj.

Hűvös lesz az idei nyár. Egy német tudós, 160 évre terjedő észlelési sorozat alapján megállapította, hogy Középeurópában az idei nyár 80 százalékos valószínűséggel, a rendesnél hűvösebb lesz. A hivatalos nyárkezdettel nálunk beköszöntött erős és határozottan hűvös időjárás alapos aggodalommal tölthet el aziránt, hogy a német tudós jóslata Erdélyre nézve beválhat.

A főgimnázium dicséretes tanulói. A helybeli róm. kath. főgimnázium dicséretes előmenetelű tanulói osztályonként a következők: I. o. Gáspár László (8'70), Jancsó István (8'02). II. o. Incze Lajos (9'40), Széki Lajos (8'67), Pap László (8'30), Nagy Lajos (8'14), Szabadai Rudolf (8'12), Márton András (8'02). III. Heim Sándor (9'45), Máthé László (9'32), Simó László (8'59), Lőrinczy László (8'53). IV. o. Huber József (9'56), Tóth László (9'10), Triebel József (8'76). V. o. Márton Lajos (9'08). VI. o. Jodál Gábor (9'40), Lengyel Ödön (8'23), Máthé István (8'38).

A szombatfalvi városrészen a Cigány-patak áradásai a múlt években többször váltak veszedelmesekké, jelentékeny károkat is okoztak. Ennek oka különösen az volt, hogy a patak medrében a bokrok, s egyéb giz-gaz elszaporodása folytán a víz lefolyása megnehezült, az áradások hordaléka ezekben fennakadván, a medret elzárta, s a víztömeget a partmenti területekre kiszorította. E tekintetben a Cigány-patak medre jelenleg is ugyanolyan elfajult állapotban van, s a mostani sok esőzés mellett ismét tartani lehet a károsodások megismétlődésétől. Ezért a városi tanács arra hívja fel a partmenti területek tulajdonosait, hogy a patak medrét minél előbb, a bokrok és más vízfolyási akadályok eltávolításával, alaposan takarítsák ki. Ez törvényes kötelességük, de saját érdekük is, hogy árvíz esetére a patak újabb kártevésének elejét vegyék.

A helybeli közkórház gondnokává D. Bercan városi számvevőt neveztek ki, aki új állását már elfoglalta. A város tisztviselői személyzete ebből az alkalomból a sétatéri kioszk helyiségében a múlt szombaton társasvacsorára jött össze, egyidejűleg bucsuzván el érdemes tisztviselőtársától Farkas Endrétől is, ki a korhatár elérése miatt nyugdíjba vonult.

Az ipartestület múlt szombati műsoros estélye, melyre nagy közönség gyűlt össze Barkóczy helyiségekben, minden tekintetben igen szépen sikerült. Részletes ismertetését, az előre nem látott nagy anyagtorlódás miatt, csak a jövő héten tudjuk közölni.

Ordelt János autóbalesete. Városunk egyik derék, tekintélyes kereskedőjét súlyosabb természetű baleset érte tegnap délelőtt, amint saját kis fia, Dobrota Octavian, ennek neje és kis gyereke társaságában, ifj. Barkóczy Albert által vezetett autóján Brassóba szándékozott utazni. Nagyjaita közlelben az autó kormányja — állítólag egy féderlap törése folytán — felmondta a szolgálatot, az autó neki ment egy hidkőnek, aminek következtében a társaság egy része kidobódott, Ordelt pedig, aki kisfiát védve előrehajolt, az autó szétrepedt elülső üveg-lapjába vágta erősen a fejét. Az ütdés igen nagy erejű volt, úgy, hogy Ordelt a balszemén s a homlokán szenvedett súlyos zuzódást, amivel őt Brassóba szállították, majd ott egyik kórházban kötéllel látatván el, utána utazott felesége ma, pénteken reggel hazaszállította. Rajta kívül még kis fia szenvedett kezén és arcán kevésbé súlyos sérüléseket, míg a társaság többi tagjának komolyabb baja nem esett. A baleset híre és részletei városunkban általános sajnálkozást kel-tettek.

A városi főmérnök, a városi kataszter-felvételi munkálatokkal való elfoglaltsága miatt, magánfelekkel mérnöki magánmunkálati ügyekben csak kedden és szombaton délelőtt foglalkozhatik irodájában. Máskor tehát ott ilyen célból hiába is keresnek őt magánfelek.

A gyergyószentmiklósi püspöki leány-nevelő intézet óvodát, I—VII osztályu elemi, 3 osztályu leánygimnáziumot és elemi vagy középiskola bármely osztályát végzett 14—20 éves leányok részére privát továbbképzőt, bennlakással kapcsolatosan tart fenn. Felvételt f. ó július 15-ig lehet folyamodni. Felvételi kérsé-vez mellékelendő: a születési anyakönyvi kivonat (állami), a mult évi iskolai bizonyítvány és himlő-ujraoltási igazolvány. Mindennemű kérdés és levél a »Püspöki leánynevelő intézet igazgatóságának Gheorgheni Jud. Ciuc címzendő. Az érdeklődőknek tájékoztatót készséggel küld az előjáróság.

x 3—4 középiskolát végzett, jó családból való fiut tanulónak felvesz a Szilágyi-cukrászda.

Megnyilt a Szilágyi-cukrászda Bulevardul Reg. Ferdinand 31 szám alatt.

Bámulatolcsó árak!**Ne tévessze össze: Hirsch Rudolf divatüzlete új helyiségébe van áthelyezve.**

1 mt. mintás mosó Crep	30 leu
1 „ „ mosó marokin	38 „
1 „ „ mosó delin I	45 „
1 „ I mosó zeffir	29 „

1 mt. Grisette fuládszerű mintás mosóselyem	145 leu
1 pár 45 Adesco selyem harisnya	180 „
1 drb pehelykönnyű férfikalap	200 „
Nagy választék napernyőkben.	

1 mt. színes fehérnemű-batiszt 36 leu.

Gegő Simon jubileuma. Meleg, bensőséggel teljes ünnepség közepette mondotta el Gegő Simon szentléleki plebános a tegnap 25 éves papi működését jelző ezüstmiséjét. A jubileumi ünnepségen nemcsak a helybeli hívek vettek részt, hanem a szomszédos községekből is számosan jelentek meg, hogy tanui legyenek a nem mindennapi szent ténykedésnek. Ott volt a kerületi papság majdnem teljes számban, Pál István prélátus, kerületi főesperessel az élén, ott volt a főgimnázium tanári testülete, Szlávics Ferenc igazgató vezetése mellett, ott voltak az egyeneslelkű, jellemzilárd jubilánsnak nagyszámú tisztelői és barátai nemcsak városunkból, de az egész vármegyéből, vallásfelekezetre való tekintet nélkül. A jubileumi ünnepség délelőtt 11 órakor kezdődött, amikor Pál István kerületi főesperes a plebáni lakban szeretetteljes szavakkal üdvözölte a jubiláns plebánost életének nevezetes évfordulóján, átnyújtotta a kerületi papság értékes ajándékát, a művészi himzésű stólat és felkérte jubileumi szentmiseáldozatának a bemutatására. A jubiláns a kerületi papságtól és a hívek százaitól kísérvé a templomba vonult, ahol a régiségénél fogva műemléket képező gótikus szentélyben először is a hálaadás szava, a Tedeum csendült fel ajakán, majd pedig jubiláns szentmiseáldozatát mutatta be az Egek Urának. Evangélium után az ünnepi predikációt Kakucs Ferenc, a jubiláns szülőfalujának érdemes plebánosa mondotta, aki ebből az alapigéből indult ki: Tiszteld a papot és mesteri módon, könnyeket fakasztóan fejtette ki, hogy miért tiszteletre méltó a paprend és miért kell ma a jubiláns előtt meghajtani az elismerésnek, a tiszteletnek, a szeretetnek a zászlóját. Mire után az ünnepség a plebáni lak udvarán folytatódott, ahol Pál István főesperes a kerületi papság jókívánatait tolmácsolta, Bíró Lajos ker. népszövetség elnöke az Országos Népszövetség elnökségének meleghangú üdvözlő iratát olvasta fel és nyújtotta át az ünnepeltnek, majd a mindkét nembeli ifjuság, az egyháztanács és politikai község szónokai mutatták be hódolatukat a jubiláns lelkipásztor előtt, egy-egy szép virágcsokrot nyújtva át neki. Végül Szabó Antal kántor-tanító a vármegyei tanítószék részéről mondott üdvözlő beszédet. A jubiláns minden egyes üdvözlőre külön-külön talpraesetten, szeretetteljesen válaszolt. Délután 2 órakor mintegy száz terítéki ebéd volt emelkedett hangulatban, magvas pohárköszöntőkkel, a pápa, a király, a püspök, a jubiláns, a hozzártartozók, a papság, a hívek éltetésével s az üdvözlő iratok felolvasásával. Az egész jubileumi ünnepségnek nagy nevelő értéke volt s mindenben méltó volt a jubiláns erős egyéniségéhez, akit mi is szívesen köszöntünk.

A Ref. Egyházi Dalkör már jelzett július 7-iki nagyszabású erdei ünnepségének sikere érdekében az előkészületek — nagy érdeklődés mellett — már javában folynak. A műsort a jövő héten közöljük. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság egy héttel elhalasztódik.

Hogy szabadult ki a rendőrség fogházából? A múlt számunkban megemlékeztünk Magyar Bertá lopási esetéről, akit emiatt elfogtak. A leány később megszökött a rendőrség fogházából s hamarosan már más lopást is követett el. Újból elfogtatván, azt vallotta, hogy őt egyik rendőrsérgent bocsátotta ki, miután hajlott szerelmi ajánlatára. A rendőrt, aki tagadta ezt, a leány vallomása folytán letartóztatták, s most már ellene is folytatják a vizsgálatot, aminek eredményét érdeklődéssel várjuk.

Csak magyarnak nem szabad hazudni? Igenis büszkék voltunk eddig is arra, hogy a magyar embernek nem tartozik jellemvonásai közé a hazugság. De arra még célzást sem mertünk volna tenni, hogy más nemzet fiait ne tarthatnának számat hasonló elismerésre és ime egy helybeli újság, melynek román ember a szerkesztője, azt írja egy hirdetésünkre vonatkozólag, hogy az ferdítés ugyan, de nem baj »mert nem magyar ember irta.« Tehát csak a magyar ember számára nincs mentség a hazugságra? Köszönjük az elismerést, de mit szólnak ehhez a más nemzetiségű emberek és főleg mit szól a kérdéses újság román szerkesztője?

Hősök emléke Alsóboldogfalván. Julius hó 7-én délután 3 órakor ünnepies keretek között avatják fel Alsóboldogfalván a hősök emlékoszlopát. Az ünnepély műsora a következő: 1. Imát mond Varró Mózes ref. lelkész. 2. Szent a föld itt, kezdetű ének. Éneklő a boldogfalvi dalárda. 3. Szaval: Deák Rózsika. 4. Főlavató beszéd: Péter Lajos tanár. 5. Bajtársak. Éneklő a dalárda. 6. Inczedy: A nővér. Szavalja: Palló Róza. 7. Édes anya. Éneklő a dalárda. 8. Megemlékezés a bajtársakról: Bán Albert v. tiszthelyettes. 9. Énekel a női kar. 10. Jelentés a szoborról. 11. Énekel a vegyeskar. 12. A szobor átadása az előjárásnak: Gagyi László földbírtokos. Az ünnepélyre a rendezőség ezuton hívja meg az érdeklődőket.

Életáldozatot is követelő, autóbaleset történt kedden este Felsőfalva községben, melyen át a parajdi utjából visszatérő: Zonda Géza soffőr Kassay Domokos bérautóján éppen városunkba hazafelé tartott. A község között egy szénás szekérrel találkozott, melynek hátuljáról egy felkapaszkodott kis gyermek, váratlanul éppen az autó elé ugrott le, úgy hogy, bár Zonda a szekér láttára már előbb lassított, az autót teljesen megállítani nem tudta. Így az autó a gyermeket elgázolta. Fején zúzódott meg súlyosan a kis vigyázatlan 5 éves fiú — Veres Ferenc nevű —, akit a soffőr mindjárt maga vitt el Weiss Hermann dr. parajdi orvoshoz, de ez már megmeneteni nem tudta. A hatósági boncolást ugyancsak a nevezett orvos végezte el — Cárpinisanu dr. vezetőügyész és Szabó Géza dr. vizsgálóbíró jelenlétében — s ennek eredményeképpen az önként jelentkezett soffőrt már szabadon bocsátották.

Bemutakozó football-mérkőzés. Az ujonnan szervezett Munkás Testedző Egyesület f. hó 30-ikán rendezte a bemutatkozó football-mérkőzését a kassai pályán. Hogy a közönségnek élvezetes és szép mérkőzésben lehessen része, nem kímél anyagi áldozatot és egy kitűnőnek ismert együttest Brassóból lát vendégül, melynek játékosai részben a Brasovia, részben más neves egyesületekből rekrutálódnak. Remélhető, hogy a sport-szerető közönség a törekvő, fiatal egyesület bemutatkozását támogatni fogja s ezzel az egyesület tagjainak az egészséges sportolással való foglalkozását a maga részéről is elősegíti. A mérkőzés kezdete vasárnap d. u. 5 óra. Belépő jegyek ára 10, 20 és 30 leu.

Kérem Radu ezredes urhoz! A Bul. Reg. Ferdinand alsó részének (v. alsó Kossuth-utca) lakossága, mely ismeri az ezredes ur figyelmes és megértő gondolkodását, nagyon szépen kéri, hogy a mindennap gyakorlatozó trombitás osztagot a mostani helyéről (székhidja) távolabb eső helyen szíveskedjék elhelyezni, illetve iskoláztatni, mert a jelenlegi hely teljesen a lakóházak mellett lévén, a lakosság csendjét és nyugalomát határozottan zavarja.

Kérem kirakatomat megtekinteni!**Ne tévessze össze: Hirsch Rudolf divatüzlete új helyiségébe van áthelyezve.**

1 mt. mintás mosó Crep	30 leu
1 „ „ mosó marokin	38 „
1 „ „ mosó delin I	45 „
1 „ I mosó zeffir	29 „

A városi tanácshoz nem egyszer névtelen írásbeli panaszok érkeznek be, amelyekből olykor hiányzik a panasz tárgyának pontos meghatározása is, az ok, vagy cél, amely miatt az egész beadvány megiródot. Természetes, hogy az ilyen panaszok alapján nem intézkedhetik kellőképpen a tanács, amely ezért ezuton is kéri az érdekelteket, hogy esetleges panaszukat ne homályos általánossággal, hanem a konkrét cél és óhaj világos megjelölésével foglalják írásba s azt írják is alá, különben fáradságuk hiába való lesz, mert az említett hiányos módon készült beadványokat a tanács nem veheti figyelembe.

A Szejké-fürdőn tartja meg a Székely Dalegylet az erdei mulatságát. A Székely Dalegylet folyó hó 30-án, vasárnap rendezendő erdei mulatsága iránt akkora az érdeklődés, hogy a vezetőség célszerűnek találta azt, a szeszélyes időjárásra való tekintettel, a Kerek-erdő helyett, a Szejké-fürdő végén elterülő erdőszéligben megrendezni. — honnan szükség esetén alkalma van a közönségnek eső elől fedett helyiségekbe menekülni. Érdekes megemlíteni, hogy csak az egyesület tagjai meghaladják családostól a kétszázat, kik reggel 9 órakor zárt sorokban menetelnek a Szejkéig a fuvós zenekar indulói mellett. Ha hozzávesszük az alapító, pártoló tagokat és az érdeklődő közönséget, úgy elmondhatjuk, hogy ekkora méretű erdei mulatságot csak a Székely Dalegylet tud összehozni. Erre való tekintettel a vezetőség gondoskodott házilag a közönség élelmézéséről, s a lehető legmérsékeltőbb árak mellett árusítja az ételeket és italokat, így a közönség nyugodtan indulhat a kirándulásra, mert jó ellátása biztosítva van, azonban evőeszközt: tányért, poharat mindenki vigyen magával. (Egy pár virsli 10, adag gulyás 20, szület fatányéros 20, 1 liter bor 46—50, 1 pohár sör 9 leu.) Zenezások: énekek, kuplák, monológ, szindarabok, rádió, fényképészet, tánc szórakoztatják a közönséget, a zenét az egyesület fuvós és vonós zenekara felváltva szolgáltatják, a városból a Szejkéig pedig az ut mentén humoros utmutató táblák lesznek felállítva. Belépti díj nincs. Egész napi autóbussz-közlekedésről gondoskodás történt. Rossz idő esetén az erdei mulatságot a következő vasárnap tartják meg.

Tisztelettel értesitem a város és vidéke mélyen tisztelt hölgyközönségét, hogy **női kalap-üzletemet** július elsőjén Bul. Reg. Ferdinand (Kossuth-u.) 8. sz. alá **Kassay F. Domokos** szücs üzletének helyére helyeztem át.

Binder I. utóda

Kényes és sötét ügyben érkezett feljelentés nemrég az ügyészséghez. Szereplője a kereszturi áll. tanítóképzőintézet egyik tanára, aki a vád szerint, beteges vonalmával az intézet több növendékét környezte meg, s állítólag, már körülbelül egy év óta folytatta ezt, anélkül, hogy a megfélemlített növendékek nyíltan panaszkodni, vagy feljelentést tenni merészkedtek volna. Végre egy veréssel terrorizálni próbált tanuló esetéből váltódott ki a feljelentés, előbb az iskolai hatósághoz, amely a vizsgálatot fegyelmileg lefolytatván, megette a bűnvádi feljelentést is. Cárpinisanu dr. vezető ügyész és Szabó Géza dr. vizsgálóbíró, tegnapelőtt — tekintettel az iskolai évrázásra — sietve folytatták le a tanuló fiuk kihallgatását, amiből a rettenetes vád igazoltnak látszik. A vizsgálatot folytatják, s annak eredményét a közönség is nyugtalan kíváncsisággal várja.

Működvelői előadás Székelykeresztúron. Az Ugron Zoltán elnöke alatt működő Székelykeresztúri Jótékony Nőegylet kulturális törekvéseinek újból szép jelét adta, mikor június 22-én működvelői előadást rendezett. Színre került Váradi Antal és Poldini Edé zenés darabja: »Vadrózsa«. A Nőegylet ez alkalommal először próbálkozott operaszerű előadással, ami úgy a technikai megoldás, mint az előadás tekintetében igen jól sikerült. A színpad berendezése, a ruhák összeállítás, tervezése Lőrinczi Gézáé finomult izlését, a darab betanítása Tolvaly Tiborné rátermettségét dicséri. Fáradtságos, de szép és eredményes munkát végzett Szentmártoni Kálmánné, ki zongora-virtuozitását ez alkalommal is csillogtatta. Élénk részt vett a rendezésben Tamás Ilonka. A darabot Bányai János konferálta, mely után Szentmártoni Kálmánné és Kiss Mariska nyitánya következett, mint méltó hangulatkeltés a mesés szépségű darabhoz. Az ébredő Csipkerózsika légius finomsága alakját, bájos ártatlansággal, kitűnő énekével Szentmártoni Evike játszotta, míg a mesebeli királyfit Mátéffy Tercsi mesésen alakította. A jó tündérek szerepét Bányai Jánosné, Út Lajosné, a gonosz tündért Deutsch Miklósné énekelte, azzal a precizitással, ami csak magasabb iskolázottságu énekesek dicsérendő tulajdonsága. Az udvarhölgyek és tündérek, vadászok és alabárdosok, apródok és testőrök, a futár és bolond énekszámait kedvesen hatottak. A csalogányt Nagy Lajosné énekelte, a tőle megszokott tökéletességgel. A nőegylet e sikeres énekes előadása után a közönség szívesen venne nagyobb ilyen-szerű vállalkozásokat is, annál is inkább, mert úgy a rendezők, mint az énekesek kitűnő jelét adták rátermettségüknek s erre való képességüknek. **Ülor.**

x Az Ellenőr új száma. A megszokottnál is gazdagabb tartalommal jelent meg Tóth Sándor politikai, kritikai és közgazdasági hetilapjának, az Ellenőrnek új száma. Az 52 oldal terjedelmű és rendkívül csinos kiállítású lap új számának főbb tartalmából kiemeljük: Az erdélyi Névtelen Magyar szobra. A magyar sors, Magyarországi görögkeletiek helyzete, Románia és Magyarország gazdasági kapcsolata, Giszkalay—kontra »Uj Kelet«, Már Szatmáron is az újságíróklubban rövizik át az éjszakát a vidéki urinók, Egy utazó naplója, Amikor Blank Arisztid egy nyilatkozattal elszámítja magát, A Szana-vállalatok sorsáról és Szana utódjáról, Mit keresett a marosvásárhelyi és botfalusi cukorgyár, Bepillantás egy nagyvárosi uzorabank üzleteibe, Zöldhelyi Anna öngyilkossága, Közgazdasági cikkek és hírek; Színház és Társaság mellékleten: A kolozsvári magyar színház mérlege, Két pengő készpénz maradt egy pesti színház kasszájában, Zilahy Irén tiltakozik a vádak ellen és közben intimításokat mond el. Az Ellenőr kapható az egész országban, ára 20 leu. Kiadóhivatala: Cluj—Kolozsvár, Str. Bariju 7.

x Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik felejtethetetlen jó édesapám halála alkalmával részvétüket nyilvánították, ezuttal mondok hálás köszönetet. **Jánky Mária.**

x Román nyelvet is beszélő, négy középszikolát végzett, megbízható fiút tanulóknak felvesz Jakab Gyula rőfös és divatárú-üzlete Székelyudvarhely.

Rádió és autó-accumulátorokat szakszerűen és legolcsóbban tölt a városi villamos mű.

